Downloaded From : https://cbseportal.com/papers

Nepali (Code: 124)
Class – XII
2024-2025
SAMPLE QUESTION PAPER

Time Allowed-3 Hrs | Full marks-80

सामान्य निर्देशन –

- यो प्रश्नपत्र दुई भागमा बाँड़िएको छ - भाग एक अनि भाग दुई ।
- भाग एकमा जम्मा दुईवटा मूल प्रश्नहरू(प्रश्न 1 र 2) सोधिएका छन् जस अन्तर्गत 20 वटा वहुवैकल्पिक वस्तुपरक प्रश्नहरू रहेका छन् ।
- भाग दुईमा 16 वटा वर्णनात्मक प्रश्नहरू (प्रश्न 3देखि 18) सोधिएका छन् जसअन्तर्गत आन्तरिक विकल्पहरू पनि दिइएका छन ।
- प्रत्येक प्रश्न संख्यमा दिइएको निर्देशनलाई पालन गर्दै सोधिएका प्रश्नका उत्तर लेख्नुहोस् ।

प्रश्न संख्या	**भाग – एक** **वस्तुपरक प्रश्नहरू (व्याकरण र छन्द अलङ्कार)**	**अंक**
1	**निम्नलिखित वहुवैकल्पिक प्रश्नहरूका सही विकल्प चुनेर लेख्नुहोस् ।**	**12x1=12**
ii	अलङ्कारको मुख्य काम काव्यको अर्थमा ……… बढ़ाउनु हो । A. अङ्ग B. अंक C. रमणीयता D. असौन्दर्य	
ii	शब्द अलङ्कारले ……. महत्त्व दिन्छ ? A. वर्णलाई। B. वाक्यलाई। C. अर्थलाई। D. शब्दलाई।	
iii	अलङ्कारले थोरै शब्दमा धेरै ……… प्रकट गर्न सक्छ । A. वर्ण। B. ढ़ङ्ग। C. अक्षर। D. भाव।	
iv	"आँखा मृगका झैं चञ्चल छन्"। यस भनाईमा कुन शब्द उपमान हो । A. आँखा। B. मृग। C. झैं। D. चञ्चल।	
v	एउटै शब्दमा ……. अर्थ लुकेको भए श्लेष अलङ्कार हुन्छ ? A. एक B. समान C. अनेक D. विवेक	
vi	उपमेय भनेको ……. गरिएको वस्तु हो भने उपमान भनेको तुलना गर्न बाहिरबाट ल्याएको वस्तु हो। A. दाल।	

Download FREE CBSE E-BOOKS
FREE!
CLICK HERE

Downloaded From : https://cbseportal.com/papers

	B. वरदान। C. तुलना। D. कल्पना।	
vii	छन्दलाई असल ढङ्गले अघि सार्ने काम ऋषि पिङ्गलले गरेका हुनाले यसलाई ....शास्त्र पनि भनिन्छ । A. ऋषि। B. पिङ्गल। C. वेद। D. धर्म।	
viii	छन्दमा रचिएको कवितामा चरणको अन्तिम वर्ण आवश्यकता अनुसार .... हुन्छ । A. लघु। B. लघु गुरु दुवै। C. ह्रस्व। D. गुरु।	
ix	वार्णिक छन्दमा कति वर्णको एक गण हुन्छ ? A. चार। B. पाँच। C. तीन। D. दुइ।	
x	ऽ ऽ । भए .... गण हुन्छ । A. म। B. स। C. त। D. भ।	
xi	"रसिलो भरिलो मधु जीवनको, अति मान यहाँ मनु मानवको। समतुल्य कहीँ यस जीवनमा, अहँ छैन कतै अनुकूल छ यो।।" **उक्त पंक्ति कुन छन्दमा रचिएको छ ?** A. तोटक। B. शिखरिणी। C. अनुष्टुप। D. उपमा।	
xii	.... कविता भावपूर्ण, लयपूर्ण र मिठो हुन्छ। A. छन्दोबद्ध। B. छन्दोभङ्ग। C. छन्दविहीन। D. छन्दशून्य।	
2	**निम्नलिखित काव्यांश राम्ररी पढ्नुहोस् अनि सोधिएका वहुवैकल्पिक प्रश्नहरूमध्ये कुनै दसवटाका सही विकल्प चुनेर लेख्नुहोस् -**	**8x1=8**
	राम झैं रवि जानाले कोल्टामा मन्द भैकन । जान-की पद्मिनी हर्न खडा भो हिम-रावण ॥ विहोश भै - ढली - हाली पद्मिनी विकलाऽऽकृति । होशमा किन घुस्रन्थी अर्काका काखमा सती ? दुष्टले पद्मिनी कान्ता हर्नाले विरहाऽऽतुर । दोस्रो राम - सरी सूर्य बने मालिन्य - मन्दिर ॥	

Downloaded From : https://cbseportal.com/papers

	समातेर धनू राशि राम - रूप - दिवाकर । सीताऽऽपुर हुँदै ज्यादै जाँदैछन् की उँधो - तिर ? एतावता बढयो जाडो, थाल्यो त्यो हिम वर्षन । बिलायो कमल - श्रेणी, पुगे श्रीसूर्य दक्खिन ॥ दु:ख दुर्भाग्यको धारो ठण्डीका उग्र - रूपमा । खनिँदो छ कठै ! राती लगातार गरीबमा ॥ दु:खीका दु:खको याद भये - देखी अलीकति । दैवले सब उल्टन्थ्यो तत्कालै सृष्टि-पद्धति ॥ ७८ दु:खी गरीबका लेखा नख - देखी शिखा - तक । चर्चरी चिरने पापी हेमन्तै घोर नारक ॥ रातमा घुसदा शीत दु:खीका भित्र आँतमा । दाँतको झगडा हुन्छ को जाने कुन बातमा ॥ कन्था बिकामका भद्दा थाङ्नामा मस्त भैकन । हालका कविजी जस्तै लागे गरिब खुम्चिन ॥ कालो तरङ्ग - सङ्कीर्ण दह झैं पान्थको मन । फोरी नयनको बाँध लाग्यो साहै छचल्किन ॥ घडी - तुल्य पला लाग्छन्, वर्ष - तुल्य घडी सब । दु:खी दाहा किटी भोग्छ रातको शीत गौरव ॥ खुम्च्याउँछन् सबैलाई काला दीर्घ विभावरी । कठै ! घोर अविद्याका गह्रुङ्गा गठरी - सरी ॥ जुन रात - विष हुन्छ दु : खीको प्राण - संशय । सुखीलाई उनै रात सुधाका लहरी - मय ॥	
i	उक्त काव्यांशमा कुन खण्डकाव्यबाट उद्घृत गरिएको हो ? A. ऋतु संहार । B. ऋतु विचार । C. ऋतु राग । D. ऋतु वर्णन ।	
ii	यस खण्डकाव्यका रचयिता के हुन् ? A. आदिकवि भानुभक्त आचार्य। B. महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा । C.नाटक सम्राट बालकृष्ण सम । D.कविशिरोमणि लेखनाथ पौड्याल ।	
iii	यस ऋतुमा रामलाई कोसँग तुलना गरिएको छ ? A. हिमाल। B. शशी । C. रवि। D. रावण।	
iv	यस ऋतुमा किन कमलका फूलहरू बिलाउँछन्? A. हावा चलेर। B. घाम लागेर । C. हिउँ परेर । D. पोखरी तातेर।	
v	यस ऋतुले कसको लागि दुर्भाग्य लिएर आएको हुन्छ? A. सुखी-घनी। B. दुखी-सुखी । C. धनी-गरीब । D. गरीब-दुखी। ।	
vi	**'दु:खी गरीबका लेखा नख - देखी शिखा - तक ।**	

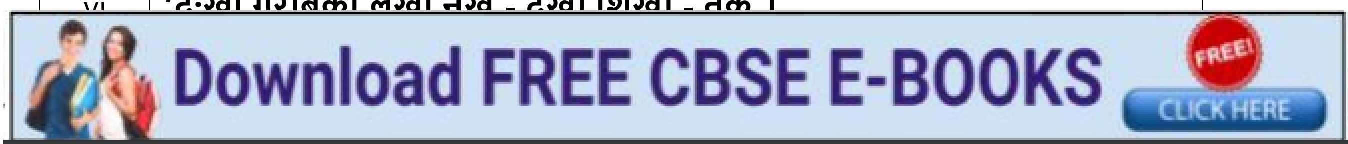

Downloaded From : https://cbseportal.com/papers

	चर्चरी चिरने पापी हेमन्तै घोर नारक' उक्त पद्यमा '**नख - देखी शिखा – तक**' भनेको के हो ? A. खुट्टादेखि अनुहारसम्म । B. नदीदेखि सागरसम्म। C. नङदेखि टुप्पीसम्म । D. पूर्वदेखि पश्चिमसम्म ।	
vii	'**दाँतको झगड़ा हुन्छ**' यहाँ कविले के भन्न चाहेका हुन् ? A. भनाभन गरेर झगड़ा गर्नु। B. टोकाटोक गरेर झगड़ा गर्नु। C. जाड़ोले दाँत कट्कटाउनु । D. खाना चपाउदा दाँत ठोकिन्छ।	
viii	दुःखीका लागि हेमन्तका रात .... झैं लाग्छन् । A. घड़ी तुल्य पला । B. पला तुल्य घड़ी। C. घड़ी तुल्य वर्ष । D. सुधा तुल्य घड़ी ।	
	भाग – दुई **वर्णनात्मक प्रश्नहरू**	
3	**निम्नलिखित प्रश्नका उत्तर लेख्नुहोस् (कुनै पाँच मात्र)-**	**2x5=10**
i	जुनेली रेखा उपन्यासकी मूल पात्राको नाम के हो? उसको लोग्नेको मृत्यु कुन कारणले भएको थियो ?	
ii	जसेलाई हट्टाबाहर गर्नुमा अंग्रेज बड़ासाहबको के स्वार्थ लुकेको थियो ?	
iii	हट्टाबाहर भएर जसेले कहाँ-कहाँ के-के गरेर जीवनयापन गऱ्यो?	
iv	पुतलीले राघे बिरालोको पञ्जाबाट भागेको दृश्यबाट मालिनीले के शिक्षा पाई ?	
v	जुनेली रेखा उपन्यासमा कसको कारणले गर्दा कहाँका गरीब मजदुरहरूले दुःख-कष्ट भोग्नुपरेको छ ?	
4	**निम्न प्रश्नहरूका उत्तर लेख्नुहोस् -**	**2x3=6**
i	लेखनाथ पौड्यालले रचेका कुनै दुई कृतिका नाम लेख्नुहोस् ?	
ii	नेपाली साहित्यका शेक्सपियर भनेर कसलाई जानिन्छ ? उनले कति वर्षको उमेरदेखि कविता लेख्न थालेका हुन् ?	
iii	पारिजातको जन्म कहाँ अनि कहिले भएको थियो ?	
	निम्नलिखित प्रश्नहरूका उत्तर लेख्नुहोस्।	
5	'किन्तु नारी एकमात्र पत्नी नै त होइन, त्यो पत्नी बाहेक केही हो, बहिनी हो, दिदी हो, बुहारी हो, भाउज्यू हो, आमा हो र यी सबैभन्दा नारी मूर्तिमान ममता हो।' -उक्त गद्यांशमा नारीका कुन-कुन रूप देखाउन खोजिएको छ ?	**2**
6	नारीको कुन रूपलाई सबभन्दा श्रेष्ठ मानिएको छ ? किन ?	**2**
7	यात्रीले सानीलाई भान्सा पकाउनका निम्ति के-के ल्याउन लगायो ?	**3**
8	रूपको मूल्य कथामा रानु र विमलको भित्री रुपमा के फरक थियो ? **अथवा** रूपको मूल्य कथाको अन्तमा "प्रमोद र सानी बज्यै मरे जस्ता भए। बारी हरियो थियो" भनेर लेखकले के प्रष्ट पार्न चोहेका हुन्?	**3**
9	उज्यालीको मनमा कस्तो पीड़ा लुकेको थियो? त्यो पीड़ा कसको माध्यमबाट पोख्न पाई ?	**3**
	निम्नलिखित प्रश्नहरूका उत्तर लेख्नुहोस् -	
10	हाड हाड अंग्रेजी भनेर देवकोटाले हामीलाई के भन्न चाहेका हुन ?	**2**

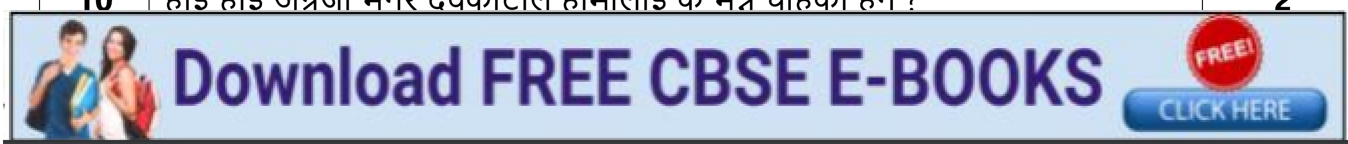

Downloaded From : https://cbseportal.com/papers

11	तिहारको कुन दिन सयपत्री फूलको महानता सर्वोकृष्ट हुन्छ? किन ?	**2**
12	सयपत्री फूल र नेपाली जातिमा के समानता छ ?	**4**
	निम्न प्रश्नहरूका संक्षेपमा उत्तर लेख्नुहोस्।	
13	संसारमा नाटक उत्पतिको श्रेय किन ती आदिम मानवहरूलाई जान्छ ?	**2**
14	नीतिशा को हुन् ? उनी कलमको माध्यमले के-को विरोध गर्न चाहन्छिन् ?	**3**
15	निरीक्षकले नीतिशाको कलम भाँचिदिएपछि कसरी अत्याचारको विरोध गर्ने घोषणा गरिन् ?	**3**
16	**निम्न प्रश्नहरूका उत्तर लेख्नुहोस् -**	**3x2=6**
i	नेपाली भाषालाई किन साझा भाषा भनिएको हो ?	
ii	नेपाली भाषामा रचिएको पहिलो र दोस्रो कृति कुन-कुन हो ?	
iii	विजय मल्ल र पारिजातका एक-एकवटा उपन्यासका नाम लेख्नुहोस् ?	
17.	तल दिइएको **कुनै एक** विषयमा लगभग १५० शब्दहरूको निबन्ध लेख्नुहोस् । • चलभाष (मोबाइल)-को लाभ र हानि। • जी २० सम्मेलन । • खेलकूदको महत्व ।	**5**
18	मातृभाषाको महत्त्व जनाउँदै अमेरीकामा पढ्ने भाइलाई पत्र लेख्नुहोस् । **अथवा** आफ्नो विद्यालयमा आपदा सचेतना कार्यक्रम आयोजित गरिदिने माग गर्दै आपदा विभागका, निर्देशकलाई एउटा निवेदन पत्र लेख्नुहोस् ।	**5**